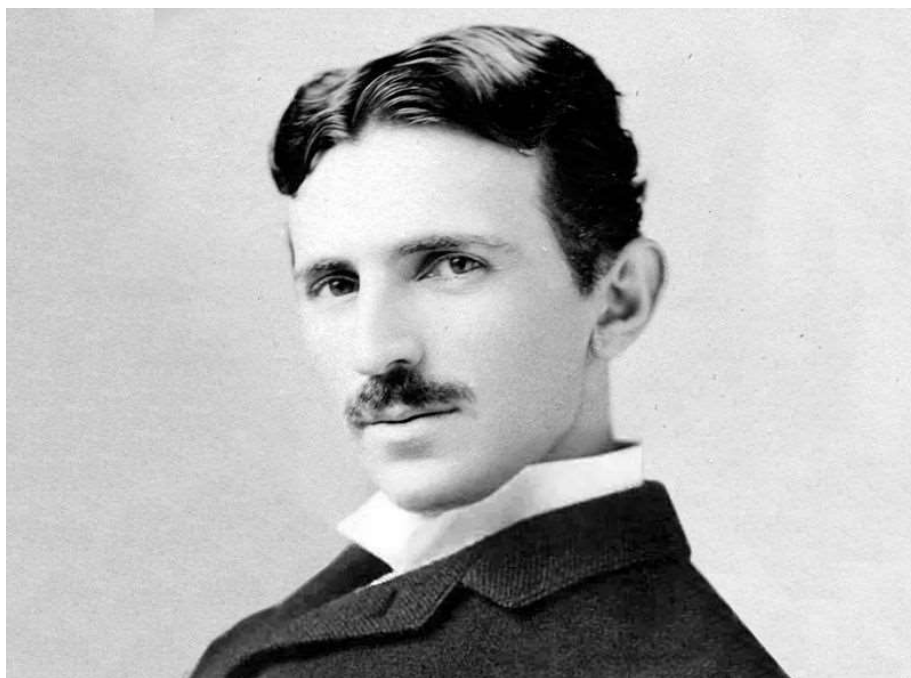

Tko će stati iza drugačije djece u hrvatskim školama?

Autor/ica Saša Radusin Objavljeno: 29. studenog 2023.

Tema: građanski odgoj Nikola Tesla Kakva nam cjelodnevna škola treba

Ako učenike u školama informiramo da su veliki znanstvenici, glazbenici ili pisci imali velike obitelji s puno djece, je li pošteno onda reći i da su neki od njih imali simpatije prema istom spolu ili da su, kao u slučaju pomalo eteričnog Nikole Tesle, cijeli život bili bez ikakvih fizičkih i duhovnih aspiracija prema ikome, osim možda prema jednoj golubici s prozora hotelske sobe?

Boje li se naši obrazovni autoriteti i oni koji stoje u sjeni iza njih da djeca zbog izloženosti takvoj kompletnoj i transparentnoj biografiji znanstvenika ne bi i sami masovno zavoljeli golublju vrstu? Ili se naprosto užasavaju toga da u društvu "cvjeta tisuću cvjetova"?

Za to vrijeme, često možemo čuti **kako se djeca u školi najčešće rugaju onima koji** imaju tek drugačiji ili staromodni mobitel ili stare cipele, a kamoli što drugo. O prihvatanju disleksičnih, onih s ADHD-om ili LGBT kolega iz razreda, ili onih koji su drugačije boje kože, nacionalnosti ili navijačke pripadnosti, da i ne govorimo. Naša su djeca ponekad bolno uniformirana i sklona stereotipizacijama u odnosu prema drugačijima, a za to je dobrim dijelom, uz medije i roditelje, odgovorna upravo škola.

Netko mora stati iza drugačije djece u našim školama

Kako bilo, zanimljivo je kako su neki ispitanici istraživanja udruge Dugine obitelji o potrebama mladih LGBT osoba opisali autanje nakon škole, dakle u svojoj radnoj zajednici, kao **"proces koji nije bio neugodan"**.

U srednjoj školi situacija je, pak, prema istom istraživanju, bila suprotna jer su tamo doživjeli prisilno autanje i bullying od strane kolega srednjoškolaca. To su znali i neki nastavnici, ali im uglavnom, kako su ispitanici pojasnili, "nisu prilazili".

Očigledno je da su spomenuti nastavnici očekivali da će to rješavati netko drugi iz nastavničkog kolegija. Ili možda čistačice, kuharice, domari, bilo tko, samo ne oni. Odanost vlastitoj komociji, strahovima od sebe ili od drugih, ili pak ignoriranju i neznanju, tako je pobijedila pedagošku profesionalnost u njima, ali i građansku etiku.

Građanski odgoj, stoga, čini se nije važan samo zbog učenika, već i zbog nastavnika. Posebno je porazno kada se nastavnici kojima je posao da se na pozitivan način umiješaju ako vide problem, prave kao da ih se to ne tiče.

Nepoželjna različitost

No, naše društvo još uvijek nije dovoljno osvijestilo ni pojavu bullyinga u školama, a kamoli bullyinga prema LGBT osobama ili pak disleksičnim/ADHD/autističnim učenicima.

Temeljna ideja Građanskog odgoja i obrazovanja koji toliko nedostaje u našim školama je da se u svim segmentima obrazovanja, kontinuirano treba kultivirati kritičko mišljenje, kompetencije za građansku participaciju, uvažavanje ljudskih prava i stvaranje prostora socijalne pravednosti kako bi se kod djece razvile univerzalne vrijednosti i kompetencije za socijalno odgovorno građanstvo.

Škola s programom cjelodnevne nastave još je jedna prilika da s djecom, pored dodatne nastave ili pisanja domaće zadaće, također kvalitetnije radimo i u smjeru uvažavanja ljudskih prava i postizanja osjećaja socijalne odgovornosti i pravednosti kod učenika.

Uzmicanje nastavnika koji se ne žele miješati ili isticati kad nastanu problemi oko djece koje zbog nekog razloga netko smatra drugačijima ili neobičnima nije dobar primjer za cjelokupnu školsku zajednicu. Takvo ponašanje svima daje signal da se ne treba razlikovati ni po čemu i da onaj koji se razlikuje ne može računati na razumijevanje ili pomoć nastavnika, a onda niti same školske zajednice.

Društvo mora razvijati sigurnost i samopouzdanje kod sve djece, a ne samo kod one koja su u prividnoj većini

Društvo koje podržava djecu u uvjerenju da se mogu osjećati sigurno samo u nekoj prividnoj toplodišućoj i istomislećoj većini riskira da na kraju školovanja od njih u većini slučajeva dobije jedino gomilu nesigurnih mladih građana koji se neće usuditi proturječiti nikome osim slabijima od sebe, a kamoli stvoriti neku svoju novu vrijednost koja će biti korisna čitavom društvu.

Nikola Tesla, prema svemu sudeći, nije razmišljao o tome kako zaraditi za sebe i svoje investitore. Svoje otkriće prijenosa električne energije namijenio je **svima, a ne samo onima koji pripadaju prihvatljivoj ili financijski osiguranoj većini**.

I Newtonove gravitacije ima dovoljno za sve. Svi hodamo po zemlji. Tla, prostora i energije još uvijek ima za svakog od nas. Netko to mora otkriti našoj obrazovnoj vlasti i onima što počesto u sjeni stoje iza nje.

U protivnom, prestat ćemo se gibati.

** Članak je sedmi dio autorske teme "Kakva nam cjelodnevna škola treba" i objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije.*